

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 36

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
6. SEPTEMBRA (Setiembre) 1956

Naše stališče

Izseljensko življenje ima že samo na sebi, zlasti v začetni dobi, svojevrstne težave in preiskušnje. Izseljenec je zapustil svojo domovino, dom, domače okolje ter se je nenadoma znašel na tujem. To je hud pretres življenjske poti. Pogosto je ob prihodu v nov svet postavljen tudi pred odločitve; Plavaj ali utoni. Če si je tak izseljenec končno uredil svoj gospodarski položaj, je večinoma prepričan, da je dosegel svoj cilj.

Izseljenci, ki smo šli v svet po II. svetovni vojni, ker je v naših domovinah zavladalo nasilje komunizma, smo šli v izseljenstvo v še težjih okoliščinah: Vojna in revolucija z vsemi grozotami na nas niso ostale brez posledic. Taborišča, koncentracijska ali begunska, so pustila sledove. S seboj nosimo boleč spomin na mrtve svojce in drage. Razbitost ali uničenje družin nista brez vpliva na duševno stanje marsikoga.

Prj vsem tem ureditev osebnega gospodarskega položaja ni in ne sme biti naš glavni in edini cilj. Zavedati se moramo vedno in povsod, da naša domovina trpi pod komunističnim suženjstvom in da moramo neprestano in z vsemi svojimi močmi sodelovati v borbi proti komunizmu, da bo naš narod v domovini svoboden, pa naj se ni kdaj vrnemo tja ali ne. Zato moramo z vso doslednostjo čuvati našo izseljensko enotnost v osnovnih ideoloških temeljih, čim bolj poudarjati vedno to, kar nas družijo in zapostavljati tisto, kar naj bi nas razdvajalo.

Pa tudi vse izseljenske narodnostne skupine bi morale to načelo upoštevati v svojih medsebojnih odnosih. Svobodna Slovenija je vedno dosledno izvajala to načelo in danes moremo ugotoviti, da je pri tem uživala podporo in odobravanje večine slovenskih izseljencev. Zlasti smo bili Slovenci previdni v odnosih do ostalih narodnostnih skupin in to predvsem do Hrvatov in Srbov, da ne bi kakorkoli kalili stremeljenja, da se med tema dvema izseljenskima narodnostnima skupinama ustvari strpnost in zanesljive sožitje brez ozira na državno-pravne koncepte, ki jih ima eden ali drugi.

Zal, Slovenci nismo bili vedno deležni enake obzirnosti: Ko smo se lani in letos spominjali 15. obletnice smrti enega največjih Slovencev, pokojnega dr. Korošca, smo se ob spominu nanj združili v nemem spoštljivem žalovanju demokratični Slovenci v izseljenstvu brez ozira na politično ali strankarsko pripadnost. Dr. Korošec se je vse življenje boril za pravice slovenskega naroda. Zanj se je žrtvoval ter bil pripravljen sprejeti vsako novo žrtev, ki je bila v korist slovenskega naroda. Zgodilo pa se je, česar nismo pričakovali. Glasilo dr. Antona Paveliča “Hrvatska”, ki izhaja v Buenos Airesu, je ob tej priliki prineslo članek z naslovom: “Ne pridružujemo se komemoraciji za dr. Korošcem.” To je ugotovil ta list, dasi k komemoraciji ni bil povabljen. Obletnico Koroščeve smrti je porabil za to, da je grdil spomin nanj, ki je vsem Slovincem draga in visoko spoštovana osebnost. Objektivni zgodovinar in poznavalec slovensko-hrvatskih odnosov pa bo moral priznati, da je bil dr. Korošec tudi velik prijatelj hrvatskega naroda.

Slovenci na ta napad tedaj nismo odgovorili, četudi ni bila to žalitev samo pokojnega dr. Korošca, ampak vseh Slovencev. Tega nismo storili, ker veličine dr. Korošca Paveličev list “Hrvatska” ne more zmanjšati.

Le to ugotovimo danes: Velika je odgovornost tistih, ki vodijo izseljenske organizacije in izseljenski tisk. Njihova dolžnost je, da storijo vse, da prenehajo ali se ublažijo nesoglasja, da prenehajo nesmiselno in zagrinjeno in večkrat surovo razpravljanje o preteklosti, da zginejo iz medsebojnega občevanja groznje o maščevanju. Ne zaveda pa se te odgovornosti kdor dela nasprotno, kdor v svojem osebnem samoljubju pospešuje nesoglasja in ovira sodelovanje.

So pa drugi, ki ne razlikujejo političnih programov od oseb, odnosno političnih programov od pietetnih spominskih počastitev. Tudi to je ovira na poti k dobremu sožitju in sodelovanju.

Ko je bila na slovenski Pristavi maša ob priliki desetletnice smrti Mihajloviča za junake “padle v borbi proti okupatorju in komunističnim nasilnikom za svobodo jugoslovenskih narodov”, je

Sožitje med katoliško Cerkvijo in totalitaristično državo je nemogoče

naglašča papež Pij XII. v svoji radijski poslanici nemškimi katoličanom

V nedeljo dne 2. septembra t. l., so v Koelnu slovesno zaključili 77. nemški katoliški dan — Katholikentag. Udeležba na njem je bila ogromna. Pri zaključnih slavnostih je bilo navzočih nad 800.000 vernikov. Med cerkvenimi dostojanstveniki je bilo nad 70 kardinalov, nadškofov in škofov ter na tisoče in tisoče duhovnikov. Ob zaključni slovesnosti so tudi prvič po zadnji vojni odprli veličanska vrata slovite koelnske katedrale, ki je bila v prejšnji vojni vsled 14 bombnih zadetkov poškodovana ter je še vedno v popravilu. Med zbranimi nemškimi verniki je bilo tudi 18.000 kat. vernikov iz Vzhodne Nemčije, ki so bili ves čas deležni splošne pozornosti in simpatij.

Na katoliškem dnevu so govorile najuglednejše nemške osebnosti. Tako je zahodnemški kancler dr. Konrad Adenauer, prvak nemške krščanske demokratske stranke, v svojem govoru naglašal, da živi več kot en tisoč milijonov ljudi v državah, ki temelje na materializmu. Citiral je nadalje besede sv. Pavla: “Kjer gospoduje duh, tam je svoboda, in kjer duh ne vlada, tam je suženjstvo in tam svoboda ne obstoja. Brezbožni materializem se bori proti Bogu, sovraži Boga in zaradi tega ne pozna svobode; obožuje državo, hoče odstraniti Boga s prestola in dati državi in njenim funkcionarjem popolno “kontrolno” nad vsemi ljudmi”. Katoličanom iz Vzhodne Nemčije, ki so prišli na kongres nemških katoličanov, je pa dr. Adenauer zagotavljal, da bo tudi zanje napočil dan svobode. “Niste izgubljeni in nismo na vas pozabili”, jim je dejal.

Višek vseh slavnosti pa je bila papeška poslanica, ki jo je zbranim nemškimi katoličanom naslovil po radiu s svojega letnega dvorca Castel Gandolfo. Je silno pomembna, ker jo je papež dal točno 11 dni potem, ko so sovjeti napravili poiskus, da bi prišlo do stikov med Sovjetsko zvezo in Vatikanom. S to poslani-

co je papež postavil “vse stvari na svoje pravo mesto”.

Naglašal je, da kat. cerkev v sed. časih trpi “najbolj nevarno preganjanje, kar jih je sploh doslej poznala. Zlasti v zadnjih desetih letih. Svoji cerkvi je Kristus dal poslanstvo, ki ga mora izpolniti do konca časov. Napovedal ji je pa tudi, da bo pri tem trpela preganjanje. Versko praganjanje pa vedno vključuje navzočnost in udeležbo Kristusovega mističnega telesa v Gospodovih ranah. Cerkev je lahko ponosna, da se je postavila nasproti najbolj težavnemu konfliktu, ki temelji na sistemu brezboštva in zanikanju Boga. Sovražnik z vsemi prigrabljenimi sredstvi totalitaristične države, s perfidnimi metodami za duhovno ohromitev človeka in zlasti mlajšega rodu in otrok, kontrolira sredstva, ki jih v preteklosti niso imeli preganjalci Cerkve.”

“Z eno besedo: Cerkev vzpodbuja vernike, ki žive v državah, v katerih je svobodna, naj se vedno zavedajo nevarnosti, ki jo predstavlja tak nasprotnik in znova jih je treba opozoriti, naj se nikar ne dajo preslepiti od utvare o lažni koeksistenci, kot da bi bilo možno kako tesnejše zblizanje med katoliško vero, svetovnim konceptom katoličanov in tem sistemom.”

V nadaljnjih izvajanjih je papež dajal, da pa “dejanska neka koeksistencija obstoja. Kat. Cerkev nikogar ne sili, da bi ji pripadal. Toda zase zahteva svobodo, da lahko živi in deluje v državi v smislu svojih predpisov in zakonov, da varuje svoje vernike in da jim svobodno razlaga poslanstvo Jezusa Kristusa. To je osnovni pogoj, o katerem sploh ni mogoče razpravljati za vsakršno iskreno koeksistenco. Med tem se pa kat. Cerkev mora boriti, ne na političnem in gospodarskem področju, kot ji to pogosto lažno očitajo, temveč s svojim lastnim orožjem: z vstrajnostjo svojih vernikov, z molitvijo, resnico in ljubeznijo”.

Nevarnost nove vojne vedno večja

Napetost zaradi Sueskega vprašanja se je v zadnjem tednu občutno povečala. K temu je primoglo več dogodkov. Tako je sovjetski list “Izvestija” napadel tri zahodne velesile, da skušajo z vsemi sredstvi preprečiti redno plovbo po suškem prekopu, egiptovski listi so objavili napade na predsednika avstralske vlade Roberta Menzies-a, predsednika petorice, ki je določena za razgovore z Naserjem. Sovjetska zveza, Saudijeva Arabija in Japonska so izjavile, da so pripravljene gospodarsko podpreti

Egipt, da bi mogel vzdržati anglo-francoski finančni pritisk. Saudijeva Arabija je Egiptu takoj odobrila pomoč 10 milijonov dolarjev. Egiptovski listi so objavili tudi poročila, da je policija odkrila v Egiptu zaroto, v katero da so bili zapleteni Angleži, ki so hoteli strmoglaviti Naserja in postaviti novo vladu. V zvezi s tem odkritjem je policija aretirala 4 Angleže. Državni tožilec zahteva zanje smrtno kazen.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Svobodna Slovenija o maši in o spominski prireditvi poročala. Ugotoviti pa smo morali ob tej priložnosti, da nekateri niso pravilno razumeli stališča Svobodne Slovenije. Ne mislimo tukaj tistega, ki nam je v pismu zajamčil “klanje Slovencev”, ko se vrnemo v domovino. S tem ne mislimo razpravljati. Mislimo pa tiste, ki poročilo o spominski svečanosti tolmačijo tako kot da je Svobodna Slovenija s poročilom odobrila, sprejela ali zavrgla kak program. Zato smo prejele deloma hvalo, deloma grajo. Enim in drugim povemo: Mi smo se borili proti komunizmu v domovini. To bomo nadaljujemo v izseljenstvu. Smatramo za nujnost, da je vsaka narodnostna skupina medseboj povezana v borbi proti komunizmu in da stremi za tem, da sodelujejo vse narodnostne skupine v slogi za uničenje skupnega sovražnika, ki zaslužuje naše domovine. Pri tem stremljenju je borba proti komunizmu na prvem mestu, vse drugo stopa na drugo mesto.

Dražja Mihajlovič se je boril proti komunizmu. Komunisti ga niso ubili zaradi kakega njegovega političnega koncepta ali zaradi nesoglasja s komurkoli. Uhili so ga samo zato, ker se je boril proti komunizmu. Če se borimo proti komunizmu, ali ni naša dolžnost, da počastimo spomin tistega, ki so ga komunisti ubili samo zato, ker se je boril proti njim?

Ko so poljska društva v Buenos Airesu počastila spomin poznanjskih žrtev je prisostvovalo spominski svečanosti tudi slovensko zastopstvo. Svobodna Slovenija je o prireditvi poročala. Nič nismo vprašali kateri stranki so pripadali poznanjske žrtve, kakšen je bil njihov politični koncept, kako so si zamišljale odnos do svojih sosedov. Borili so se proti komunizmu in bili so žrtve komunističnih krvnikov.

Ta dni obhajamo desetletnico smrti generala Rupnika. Tudi ob tej priložnosti ne bomo razpravljali o ničemer, kar bi nas razdvajalo. Le to bomo ugotovili: General Rupnik si je z vsemi sredstvi, ki so mu bila na razpolago, prizadeval, da bi slovenski narod obvaroval pred komunistično strahovladu. Komunisti so ga ubili samo zaradi tega in zaradi ničesar drugega. Zato je prav, da tisti, ki so se in se še borijo proti komunizmu počastijo ob desetletnici smrti njegov spomin.

To je naše stališče. Izvira iz našega prizadevanja in hotenja, da bi se protikomunistični izseljenci raznih narodnosti združili in nastopali skupno vedno in povsod, kadar je njihov nastop potreben za borbo proti komunizmu. Te izseljenske narodnostne skupine morajo vsaka sama zase in med seboj dosledno odstranjevati vse, kar loči ter zbirati in poudarjati, kar družijo.

“HORA PANAMERICANA”

Con el aspcio de la Organización de los Estados Americanos quedó inaugurado un ciclo de trasmisiones radiofónicas denominado “Hora panamericana”.

La transmisión inaugural se efectuó el sábado pasado por Radio del Estado, a las 16.30, y estuvo a cargo del subsecretario de relaciones exteriores, doctor Luis S. Castiñeiras.

Expresó el orador que esta serie de disertaciones constituirá “un momento más de convivencia continental, sobre todo porque en la Argentina todas las horas son panamericanas, y esta definición tan acertada adquiere el valor de un símbolo”.

Entre otros conceptos, dijo después: “America es un vocablo que no tiene sólo un sentido geográfico, sino que, por

el contrario, se refiere a la patria común de un sistema de valores espirituales y bienes éticos.

“Nuestro país acaba de dar un ejemplo fehaciente del imperio de lo espiritual y lo moral. La Revolución libertadora no es esfuerzo enderezado a la conquista de lo material. En su ideario, lo verdaderamente grande es el anhelo que habla in todos los corazones de reconquistar la patria para su pueblo y, por lo tanto, para el continente todo.

“Nuestra consigna de libertad y democracia trasciende los límites del solar argentino y así como proviene de lo hondo de las mejores tradiciones americanas, se dirige a las naciones hermanas bajo la forma de la buena vecindad y de la fraternal convivencia.

“VSEAMERIŠKA URA”

Na pobudo Organizacije ameriških držav so se začele radijske oddaje pod imenom “Vseameriška ura”.

Serijsko radijskih oddaj je začel na Državni radijski postaji prejšnjo soboto 16.30 podtajnik za zunanje zadeve dr. Luis S. Castiñeiras. Navajal je, da bodo te oddaje tvorile “en trenutek več kontinentalnega sožitja, zlasti, ker so v Argentini vse ure vseameriške in ta definicija tako vzvišena zasluži vrednost kot simbol.

Nadalje je govornik naglašal, da je Amerika besednjak, ki ne vsebuje samo zemljepisnega pojma, ampak se rav-

no nasprotno nanaša tudi na skupno domovino sistema duhovnih vrednot in etičnih dobrin. Naša država je dala zgorevoren zgled za vladavino duhovnosti in morale. Osvobodilne revolucije niso vodili nameni, da bi se polastila materialnih dobrin. V njenem idejnem pogledu je resnično velika želja, kar govori v vseh srcih, da bi znova pridobila domovino za svoj narod in s tem tudi za kontinent. Naše geslo svobode in domovine presega meje argentinskih tal in kot izhaja iz globine najboljših ameriških tradicij, se obrača na bratske države pod obliko dobrega sosedstva in bratskega sožitja.

IZ TEDNA V TEDEN

V volilni kampanji v Severni Ameriki za izvolitev novega predsednika je nastopil važen moment. Izvršni odbor Severnoameriške delavske federacije in Kongres industrijskih organizacij — AFL — CIO — v katerih je včlanjenih nad 15 milijonov delavcev, je sklenil svojim članom priporočiti, da pri predsedniških volitvah glasujejo za predsedniškega in podpredsedniškega kandidata demokratske in ne republikanske stranke. Kandidata te stranke sta: za predsednika Adlai Stevenson, za podpredsednika pa senator Estes Kefauver. Dne 21. sept. se bo sestala komisija 21 delegatov ameriških republik, ki je bila ustanovljena na zadnji konferenci predsednikov am. republik. Razpravljali bodo o poglobitvi gospodarskih stikov med temi državami. V mestu Clinton je moral nastopiti proti prebivalstvu vojaka s tanki in ostalim modernim orožjem zaradi izgredeov belcev proti črnem. Nemiri so se začeli v začetku prejšnjega tedna, ko je skupina 12 belcev napadla enega od 12 dijakov-črncev, ki so bili letos sprejeti na državni kolegij. Nemiri so se naslednje dni ponavljali, dokler niso dosegli vrhunca v soboto, ko je skupina 300 belcev hotela napasti sodišče. Policija jih je razpodela s plinom solzivcem. Nekateri belci zahtevajo od staršev, da ne smejo pošiljati svojih otrok v šolo tako dolgo, dokler iz njih ne bodo odstranili črncev. Zahtevajo tudi, da mora država Tennessee izdati zakon o obvezni ločitvi ras. Poveljnik vojske v tem mestu je izjavil, da je navzočnost vojske v mestu potrebna da se uveljavi zakon in ohrani mir. — Henry Holland, drž. tajnik v zun. min. za ameriške države, je dal ostavko. Na tem mestu je veliko storil za tesnejšo politično in gospodarsko povezavo teh držav.

V Ekvatorju so po 61 letih prišli do politične oblasti zopet konservativci. Njihov kandidat 44 letni odvetni Camilo Ponze Enriquez je te dni prevzel mesto predsednika republike.

V Boliviji je predsednik Herman Siles Suazo podpisal zakon o splošni amnestiji

Francija je začela novo finančno leto v trenutku, ko se nevarnost inflacije pojavlja v tako resni obliki, kakor še nikdar doslej odkaj je minila vojna v Indokini. Tako ugotavljajo gospodarski strokovnjaki.

V belgijskem mestu Marcinelle so v rudniku Du Bois Cuzier morali ustaviti nadaljnje odkopanje mrličev zaradi novih požarov v globini 975 m. Doslej so izkopali 139 umrlih rudarjev, zasutih je pa še 124 rudarjev.

Med Švedsko in Sovjetsko zvezo je prišlo do izmenjave protestnih not zara-

di šolske ladje švedske trgovske mornarice, ki je zaradi neurja na morju zavozila tri milje daleč v sovjetsko vodovje, Sovjeti so ladjo pridržali, na zahtevo švedske vlade pa pozneje izpustili.

Ameriški general Henry Hoder, poveljnik ameriške vojske v Evropi, je poslal v Ameriko oster protest, v katerem navaja, da mu pošiljajo v Evropo nedisciplinirano moštvo, ki s svojimi izgredivi, zlasti med Nemci, škodi ugledu ameriške vojske. Zaradi takega moštva imajo ameriške oblasti neprestane situacije.

Papež Pij XII je v letnem dvorcu Castel Gandolfo sprejel v avdijenco argentinske mornariške kadete z ladje Bahia Thetis.

Razgovori za združitev Saragatove in Nenijske socialistične stranke v Italiji se ugodno nadaljujejo. “Pot za združitev obeh strank je odprta”, je izjavil vodilni francoski socialist Pierre Commin, ki je tudi posredoval, da je prišlo do sestanka med sprtima socialističnima prvakoma Saragatom in Nenijem. Dejal je tudi, da je dosegel “zelo pozitivne rezultate z razgovori, ki jih je imel z voditeljem desničarskih socialistov Saragatom”. Socialdemokratski poslanec Domenico Chiaramello je naglasil, da “do združitve obeh socialističnih strank lahko pride prej, kakor bi pa kdo mislil”. Saragat, ki je v italijanski vladi podpredsednik, je obiskal tudi predsednika vlade Segni-a. Obvestil ga je podrobno o svojih razgovorih z Nenijem za združitev obeh soc. strank. Po razgovoru s predsednikom vlade je časniki-karjem dejal, da za združeno socialistično stranko ne obstoja vprašanje vlade. S tem je časniki-karjem potrdil, da bo socialistična stranka ostala še naprej v vladi. Potrdil je tudi, da je predsednik vlade s potekom razgovorov z Nenijem zadovoljen.

Otok Ciper je zopet prizorišče atentatov in bombnih eksplozij. Začele so se potem, ko je nacionalistična organizacija EOKA z letaki objavila, da bo zopet začela z orožjem nastopati proti Angležem. Angl. oblasti so med tem odredile hišno preiskavo pri županu mesta Nicosia in na tam. občini, proti škofu Anthomisu, ki je za nadškofom Makariosom najvišja cerkvena oblast na otoku, so pa odredili hišni zapor. Nacionalisti so povzročili močno eksplozijo v pristanišču Famagusta ter poškodovali vojno ladjo, ki je pripeljala vojaški material iz Tobruka. Še smejejši je bil atentat na dobro zastražene vojaške objekte Episkoi. Tu je eksplodiralo več bomb. V bližini mesta Pafos so z bombnim napadom pretrgali glavni kabel tamošnje elektrarne, v mestu Ble-si pa pogнали v zrak vladno tiskarno.

NAGOVOR

SLOV. DELEGATA NA ZBOROVANJU KRŠČANSKO-DEMOKRATSKE MLADINE V STRASBOURGU

"Gospod predsednik, gospe in gospodje, dragi prijatelji!

Smatram za posebno čast, da morem s te slavne strasburške tribune spregovoriti nekaj besed v imenu slovenskega zastopstva, kot član mladinske veje Slovenske ljudske stranke.

Titov komunistični režim, ki je prišel na oblast in se na njej drži s pomočjo diktatorskih sredstev, ne dopušta narodu v Jugoslaviji, da bi mogli živeti svobodno politično življenje.

Treba je posebej poudariti, da se navzlic zatruvanju Titovega komunističnega vodstva in tudi navzlic optimističnim izjavam nekaterih zapadnih državnikov in opazovalcev, položaj v Jugoslaviji ni bistveno spremenil vse odkar je komunistična stranka po drugi svetovni vojni ob odločilni pomoči Rdeče armade zasedla oblast. Doba tako imenovane koeksistence z zapadom, ki jo Jugoslavija sedaj doživlja že šest let, ni prinesla niti najmanjšega napredka na polju človeških pravic.

Svobodni svet in zlasti Združene države Amerike so od leta 1950 pa do danes nudile jugoslovanskemu komunističnemu režimu pomoč v znesku približno ene in pol milijarde dolarjev. Vrata Jugoslavije so bila na široko odprta tisočem zapadnim funkcionarjem in izletnikom. Vsi ti gospodarski in drugi stiki Jugoslavije z zapadom so resda prinesli nekaj trenutne omilitve v metodah komunističnega režima. Toda čim je proces tako imenovane liberalizacije prišel do točke, ko je bil ogrožen monopol politične oblasti vladajoče kliše, so proces nemudoma zavrnili. Kako malo možnosti je v Jugoslaviji za kakršnokoli demokratsko delovanje, četudi bi se nanašalo le na komunistično stranko samo, dokazuje primer Milovana Djilasa. Danes, ko se jugoslovanska komunistična stranka navzlic vsem obljubam, ki jih je Tito svojočasno dal Ameriki, vrača v sovjetski tabor, vidimo, kako usodno napako je storil zapad s tem, da je brezpogojno podpiral jugoslovanski komunistični režim, da se je mogel v najbolj kritični dobi obdržati na oblasti.

V Jugoslaviji smo danes priča novemu preganjanju katoliške Cerkve, zatiranju svoboščin na kulturnem polju in novim naporom, da se kolektivizira kmetijstvo.

Vse to ni slučajno, ampak je naravna posledica obnovljenega sodelovanja s Sovjetsko zvezo in z drugimi komunističnimi strankami na svetu. Primer Jugoslavije najlepše dokazuje, da je borba zoper komunistični vnaprejšnji obsojen na neuspeh, ako se proti komunistični nevarnosti ne borimo s trdo zgrajenim nazorom. Poraz, ki ga je zapad doživel v svoji igri z jugoslovanskimi komunisti, naj bo svarilo za prihodnost, da je sleherni poizkus dosege demokratiziranja države s pomočjo komunistov in potom njih, že vnaprejšnji obsojen na neuspeh.

Slovenska ljudska stranka, ki je že več kot pol stoletja najmočnejša slovenska politična demokratska stranka, obsega najširše plasti slovenskega naroda in je temeljila vedno od svojega začetka in temelji sedaj na demokratskih in krščanskih načelih. Med obema svetovnimi vojnami je bila SLS tista stranka v Jugoslaviji, ki se je najodločneje in najdosledneje borila proti vsakemu političnemu nasilju nad narodi in proti vsakemu socialnemu izkoriščevanju delovnega ljudstva.

Demokratsko politično življenje Jugoslovancov je danes možno samo v emigraciji. Zaradi tega je bila tudi SLS prisiljena, da je trenutno omejila svoje delovanje le med Slovenci, živječimi izza državnih meja Jugoslavije, v begunstvu in med izseljenci.

Mi mladi slovenski krščanski demokratje v zamejstvu smatramo za svojo veliko zgodovinsko dolžnost, da na znotraj strnemo svoje vrste ter visoko dvignemo med svojim narodom plamenico vere in upanja v lepšo bodočnost. Na zunaj pa hočemo poudariti jasno in odločno, da smo pripravljene na najtesnejše sodelovanje z ostalimi krščansko-demokratskimi gibanji v Evropi. Hkrati pa apeliramo na naše prijatelje in soimšljenjence v svobodnem svetu, da nas podpre v naših težnjah in v naši borbi tako, da bomo mogli s skupnimi močmi zgraditi lepšo bodočnost in srečnejšo Evropo, ki naj bo združena na načelih in temeljih svobode, demokracije in socialne pravičnosti".

**Naročajte in širite
Svobodno Slovenijo**

Ob desetletnici smrti generala Leona Rupnika

Dne 4. septembra je preteklo 10 let, kar so se doma komunisti z ustrelitvijo maščevali nad svojim neizprosnim nasprotnikom, generalom Leonom Rupnikom, ki je že davno pred pričetkom 2. svetovne vojne spoznal njihove načrte in je vse storil, da bi obrani narod njihove sužnosti.

General Rupnik se je rodil dne 19.8.1880. v Lokvah na Goriškem, kjer je bil krščen v cerkvi Sv. Antona. Leta 1911 se je poročil z Marijo Feldgičer, ki mu je poklonila dva sinova, Vuka in Evgena ter hčerko Ingo; pa je že leta 1920 postal vdovec. V drugič se je poročil z rusko begunko Olgo Nikolajevno Zubrički v katoliški župni cerkvi v Nišu. V tem zakonu se je rodila hčerka Ksenija, por. dr. Kociper.

Ljudsko šolo je končal v Idriji, nižjo klasično gimnazijo v št. Pavlu v Lavantinski dolini in v Ljubljani, nato pa pehotno kadetnico v Trstu, iz katere je izšel kot zastavnik 18.8.1889. Prvo službo je nastopil v 16. pehotnem polku v Belovarju. Do prve svetovne vojne je služboval večinoma na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini in sicer Zagrebu, Belovarju, Nevesinju in Mostarju. Leta 1907 je po končani šoli postal generalštabni častnik.

V prvi svetovni vojni se je boril na soški fronti, v vzhodni Galiciji ter v Dolomiti, kjer se je povsod izkazal po svoji hrabrosti in sposobnosti, za kar je bil 11 krat odlikovan. Konec vojne ga je zatekel kot generalštabnega majorja na položaju načelnika štaba poveljstva vojne luke Boka Kotorska in obalne obrambe Južne Dalmacije. Na tem položaju je na prošnjo Narodnega Veča Dalmacije ostal in rešil Boko Kotorsko pred Italijani. Na tem položaju so ga tudi potrdile jugoslovanske vojaške oblasti in je ostal v Boki do 28.12.1919. kot jugoslovanski generalštabni major.

Pozneje je služboval večinoma kot na-

čelnik štaba raznih divizij (Od 9.4.1928. do 15.9.1930. Dravske divizije v Ljubljani pod poveljstvom generala Milana Nedića, s katerim sta bila tudi velika osebnost prijatelja, oba velika idealista, ki sta v enakih razmerah storila isto vsak za

Graf Leon Rupnik kot divizijski general l. 1938

svoj narod in jima je usoda dodelila enak mučeniški konec). Trupno službo je vršil le v toliko, v kolikor je bilo potrebno, da izpolni pogoje za napredovanje. Od leta 1931 do 1936 je bil načelnik štaba III. armijske oblasti, kjer je 1932. postal generalštabni brigadni general.

Leta 1937-38 je bil poveljnik šumadijske divizijske oblasti s sedežem v Kragujevcu, kjer je 31.12.1937. postal divizijski general. Tu je prvič prišel v odprt. konflikt s komunisti, ko je odkril njihove načrte za obsežne sabotaže v Vojno tehničnem zavodu. To je bila tudi ena glavnih točk obtožbe proti njemu na procesu l. 1946. Predaval je častniškemu zboru o mednarodnem komunizmu in or-

ganiziral protikomunistično ideološko vzgojo v edinicah.

Leta 1938-41 je bil poveljnik štaba za utrjevanje v Ljubljani, kjer je bil njegov načelnik štaba tedanji polkovnik Draža Mihajlović.

V tem času je bil odlikovan z Belim Orlom 4. reda, Sv. Savo 4. reda, Karađorđjevo zvezdo 4. reda, Jugoslovansko Zvezdo 4., 3. in 2. reda ter češkim Levom 2. stopnje.

V drugi svetovni vojni je bil načelnik štaba I. armadne skupine; ob razsulu je bil konfiniran v Zagrebu in Celju. Ker je bil rojen na predelu pod italijansko okupacijo, so ga Nemci 11.5.1941. prepehljali v Ljubljano, kjer je bil enako kot ostali častniki, pristojni na to področje, izpuščen na svobodo z dolžnostjo javljanja.

Komunisti so ga poznali kot odločnega in načelnega nasprotnika komunizma. Že tedaj so začeli propagandno gonjo proti njemu. Komunistični eksekutor Brajnik pa je že 25.9.1941. izvršil prvi atentat nanj. Na srečo je bil samo ranjen v glavo.

Potem ko je bil nekaj časa v italijanski internaciji v Gonarsu je 6.6.1942. sprejel mesto ljubljanskega župana. S tega mesta je štivil prebivalstvo in posredoval pri okupatorskih oblasteh v korist internirancev in ostalih, v kolikor je bil mogel.

Ob italijanski kapitulaciji je posredoval pri novih okupatorjih, Nemcih, za Vaške stražarje, ki so jih le — ti zaprli. Opozoril jih je na vse borbe, ki se še bore po Ljubljanski pokrajini proti komunistom, ki so se ojačali z italijanskim orožjem in tudi moštvom (predvsem s topničarji). Izposloval je, da so ti borci postali jedro nove obrambne in zaščitne organizacije, ki jo predvidevajo tudi haške konvencije za okupirane pokrajine. Ta organizacija se je imenovala Slovensko Domobranstvo. Njen namen je bil štiriti in braniti slovensko prebivalstvo pred največjimi zločinci, kar jih je slovenski narod kdaj doživel, pred komunističnimi tolparji, ki so vojno in okupacijo izrabili za to, da izvedejo komunistično revolucijo in pobijejo vse, kar jih je proti njim. Niso mu pa Nemci dovolili, da bi sam prevzel poveljstvo nad domobranstvom.

Da bi preprečil po Musolinijevi osvoboditvi nastop novo odredenega italijanskega vrhovnega komisarja za Ljubljansko Pokrajino, je za isto prevzel odgovorno in nevhvaležno mesto Prezidenta. Ker po izrecnem nemškem povelju ni smel imeti nobenega stika z domobranstvom, je pisal posameznikom pisma z nasveti; prišel pa je le z domobranci v stik preko protikomunističnih zborovanj, kjer je bil glavni govornik (seveda kontroliran po okupatorju) in jim krepil moralno in ideološko, ter zgostil program borbe v geslo: Bog — Narod — Domovina. Šele koncem leta 1944 je bil imenovan za generalnega inšpektorja slovenskega domobranstva. Ves čas je skrbel za čim popolnejšo oborožitev.

V emigraciji je bil general Rupnik na zahtevo komunistov dne 9.6.1945. aretiran, pa so ga Angleži, potem ko so ga imeli zaprtega po raznih taboriščih v Avstriji in Italiji dne 17.9.1945. pustili na svobodo in prepeljali v begunsko taborišče v Fermo. Kljub prigovarjanju in namigovanju samih angleških straž, naj uide, ni hotel tega storiti. Dne 9.10.1945 je bil na Titovo zahtevo ponovno artetiran in zaprt v taborišču Grottaglia pri Tarantu, ter končno 3.1.1946. vrnjen v Jugoslavijo.

V ljubljanskih zaporih je moral pretrpeti vse trpljenje, zvezano s pripravami na gledališki proces, ki je trajal od 21. do 30.VIII.1946. Po končanem procesu je bil general Rupnik dne 4. septembra istega leta ustreljen. Pridružil se je vojakom, oficirjem in vsem borcem, ki so pred njim, po obsodbi ali brez nje, bili pomorjeni po komunističkih krvnikih. Vsi skupaj nosijo mučeniški venec, ki so si ga spletli v borbi s komunizmom pod geslom:

Bog — Narod — Domovina.

EMIL COF
predsednik Odbora za počastitev
spomina grala Rupnika ob desetletnici njegove smrti

USA ODKLONILE DOBAVO ŽITA JUGOSLAVIJI

Inozemski listi poročajo, da so predstavniki severnoameriške vlade obvestili pred desetimi dnevi jugoslovansko vlado, da ameriška vlada odklanja dobavo žita, za katerega je zaprosila Titova vlada za letošnjo zimo. Svoje odklonilno stališče ameriška vlada utemeljuje s tem, da kongres še ni zaključil proučevanja vprašanja nadalnje ameriške pomoči Jugoslaviji. V smislu določil zakona o vzajemni pomoči, ki ga je ame-

ARGENTINA

Predsednik gral Aramburu bo v soboto obiskal provinco Catamarca. Tega dne bo na velikem zborovanju tudi govoril. V nedeljo bo po maši v katedrali odprl kongres za rudarstvo.

V buenosairesko pristanišče so prispele na prijateljski obisk 3 brazilske vojne ladje. Argent. vojna mornarica je brazilskim gostom priredila topel sprejem in vrsto pogostitev ter družabnih prireditev. Vojne ladje sosednje in bratske republike je v pristanišču obiskal tudi predsednik republike gral Aramburu. Na poveljniški ladji so zanj in za njegovo spremstvo pripravili slavnostno kosilo.

V mestu Santa Fe je min. zvezne vlade za poljedelstvo dr. Alberto Mercier odprl 50. državno razstavo plemenske živine. Ob tej priložnosti je v govoru naglašal, da vlada osvobodilne revolucije odstranjuje totalitaristični sistem, ki ga je prejšnja vlada uvedla tudi v poljedelstvu in živinoreji. Pravi, da sedanja vlada podpira privatno iniciativo in nikjer ne želi nastopati kot kupec ali prodajalec. Stoji na stališču, da morata poljedelec in živinorejec dobiti polno plačilo za svoje proizvode. Dejal je tudi, da vlada osvobodilne revolucije stoji na temelju krščanske filozofije svobode in resnične človeške solidarnosti.

Gral Leon Bengoa, ki je po odredbi min. za vojsko prestopal petmesečno kazen na jugu republike, se bo prihodnje dni vrnil v Bs. Aires. Med tem je nekdo postavil v hišo, v kateri v Bs. Airesu stanuje, petardo. Razstrelivo so pravčasno opazili in ga odstranili. Preiskava je v teku.

Juan Manuel Fangio je v nedeljo zmagal pri mednarodnih avtomobilskih dirkah v Monzi v Italiji. S to zmago je postal že četrty svetovni prvak v avtomobilizmu.

Krščansko demokratska stranka je imela v Bs. Airesu zborovanje. Govorili so vodilni člani te nove politične skupine. J. Ricci se je zavzemal za proporcionalni volilni sistem pri prihodnjih volitvah. Je za ozdravitev argent. polit. življenja. Govornik Martinez je naglašal potrebo spremembe sedaj veljavne ustave pred splošnimi volitvami. Za volilni zakon, ki ga propagirajo radikali, t.j. zakon predsednika Saenz Peña, je dejal, da ne odgovarja sedanjim potrebam. Govornik dr. Busacca je ostro obsodil materializem starih argent. političnih strank. Pozival jih je naj nastopajo odkrito in jasno s svojim programom. Obsodil je tudi nacionaliste, ki da "obrambo visokih verskih vrednot izrabljajo v volilno kampanjo". Naglašal je, da bo krščanska demokracija razbila dialektični obroč, ki bi se rad uveljavil, t.j. radikalizem in konservatizem. V socialnem pogledu je odločno nastopil proti tistim, ki sedanjí položaj hočejo samo izrabljati v svoje politične koristi. Zadnji govornik je bil predsednik stranke dr. Lucas Ayarragaray. Dejal je, da je bil že čas, da so prenehali z izvajanjem zakonskega določila o nesposobnosti za izvrševanje javnih funkcij gotovih funkcionarjev prejšnjega režima. Zavzemal se je tudi za to, da bi izginila želja po maščevanju. V socialnem pogledu je zahteval, da morajo delavci dobiti pravične plače, odpraviti se morajo komisarji v raznih gremijih in nemudoma je treba urediti vsa vprašanja, ki zadevajo delovno ljudstvo. Končno je nastopil proti "politizirajočim vojakom".

Krščansko demokratska stranka v Argentini je začela v Bs. Airesu izdajati kot svoje glasilo list Nueva politica. List je zaenkrat polmesečnik, nameravajo ga pa v kratkem spremeniti v tednik.

Argentina je nabavila v Severni Ameriki 470.000 doz dr. Salkovega cepiva proti poliomielitisu.

Dr. Manuel Ordoñez, prvak Krščansko demokratske stranke v Argentini, je imel na Visoki vojaški šoli predavanje o temi "Struktura demokracije". V njem je poudarjal načelo, da je narod temelj vsega političnega reda, ta red je pa to, kar imenujemo demokracijo.

Argent. železnice so postale avtonomna državna ustanova, ki se imenuje "Ferrocarriles del Estado Argentino".

riški kongres sprejel na letošnjem zasedanju, je ameriški kongres za 90 dni ustavil vsako pomoč Jugoslaviji. Ta rok je začel teči z dnem, ko je stopil v veljavo zakon o vzajemni pomoči. Potekel bo dne 16. oktobra t. l.

V tem času je ameriška vlada ustavila Titovi vladi tudi vse vojaške pošiljke. Prav v zadnjem času bi bili morali dobiti nad 300 letal na reaktijski pogon.

Nevarnost nove vojne vedno večja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Grožnja Sueške družbe

Istočasno, ko je bilo objavljeno, da Naser pristaja na razgovore s petorico v Egiptu, se je zgodilo še tole: Stara Sueška družba je zagrozila predsedniku egipčanske vlade, da bo odpoklicala 1.387 svojih uslužbencev, ki skrbje za redno plovbo po kanalu, če Naser ne bo v določenem roku pristal na zadovoljivo rešitev sueškega vprašanja. Ta grožnja Sueške družbe, ki je vedno delala v sporazumu s francosko in angleško vlado, je bila istočasno objavljena v Parizu in Londonu. Istočasno je pa francoska vlada tudi objavila sporočilo, da se je dogovorila z angleško vlado, da bo tudi Francija začela pošiljati svoje vojaške oddelke na otok Ciper, kjer se bodo pridružili angleškim vojaškim enotam in z njimi ustvarjali močno ekspedicijsko vojsko pod skupnim poveljstvom.

Zaskrbljenost v USA

Zaradi takega razvoja v zvezi s sueškim vprašanjem v Severni Ameriki vladne osebnosti niso prikrivale zaskrbljenosti. Zlasti zaradi vedno večjih anglo-francoskih vojaških priprav. Zun. minister je v zvezi s sueškim vprašanjem tudi dregnil v panamski prekop, češ, da se vprašanje tega prekopa ne more primerjati s sueškim. S to izjavo je izval panamskega zun. ministra, ki je v odločnem tonu zavrnil Dullesovo stališče. Predsednik Eisenhower je podal izjavo za javnost, v kateri poudarja, da je po njegovem mnenju najboljša rešitev sueškega vprašanja internacionalizacija te važne morske ožine, vendar je treba pri tem spoštovati v polni meri egipčansko suverenost. Zun. minister Dulles je v ponovni izjavi napadel za držanje Sovjetske zveze med londonsko konferenco. Očital ji je, da je ravno tedaj povečala radijsko propagando v arabskih državah, da bi tako ustvarila vzdušje, v katerem bi bilo Naserju nemogoče pristati na pametno rešitev sueškega vprašanja. Washingtonski list "Washington Post" je obsodil odločitev francoske vlade, da je začela pošiljati vojsko na Ciper, češ da je to "demonstracija nekoristne in brezpomembne sile". Dolej, da se še ni pojavilo tako vprašanje, ki bi utemeljevalo uporabo vojaške sile.

Protiukrepi v Egiptu

Mrzličnim anglo-francoskim vojaškim pripravam in zbiranju ogromnih vojaških kontingentov na otoku Cipru, so v Egiptu odgovarjale enake vojaške priprave. Naser je izdal odredbo, po kateri so oddelke osvobodilne vojske vklju-

čili v redno vojsko. Naročeno je bilo, da jih morajo začeti takoj vežbati za polične boje. Vojni minister je objavil, da je mobilizacija v Egiptu skoro zaključena ter da je vojska razpostavljena na določene položaje, odkoder bo lahko odgovarjala postavljenim nalogam. Egipčanski listi so začeli objavljati navodila prebivalstvu za gverilsko vojskovanje ter v streljanju z orožjem, zlasti s trojnimi puškami in strojnimi. Objavljena so bila celo navodila za uporabo kuhinjskih nožev v vojne svrhe.

Na grožnjo Sueške družbe z odpoklicem uslužbencev Egipt odgovarja z iskanjem novega strokovnega osebja zlasti med Nemci. Sueški družbi tudi grozi s tožbo zaradi malverzacij. Arabski listi so istočasno objavili tudi grožnje, da bo arabsko delavstvo nehalo delati v inozemskih družbah na Vzhodu, zlasti v petrolejskih družbah. V Egiptu, so začeli tudi s propagando za bojkot anglo-francoskega blaga in listov, prodajalci časopisov pa so sami sestavili vojno enoto za boj proti Angležem in Francozom.

Predstavniki Libanona, Jordanije, Saudijeve Arabije, Sirije in Iraka so oboiskali Naserja in mu ponovno zagotovili vso pomoč teh držav za primer izbruha vojne. Ves ta čas pa prihaja v Egipt tudi težko orožje iz komunističnih držav.

Poziv Angležem in Francozom za vrnitev

Spričo takega stanja sta angleška in francoska vlada pozvali svoje državljane v Egiptu in v ostalih arabskih državah, da zapuste te države in se vrnejo v domovine. Ta korak dovolj potrjuje resnost položaja. Na to pa opozarja tudi zbiranje vojske v Marseillesu v Franciji in v Southamptonu v Angliji, ki čaka na prevoz na otok Ciper. Za prevoz teh vojaških sil sta obe vladi rekvirali več privatnih ladij.

V zvezi s tem položajem piše angleški list "Manchester Guardian", da izgleda, da je Britanija pripravljena iti takoj v vojno, če bi akcija Roberta Menzies-a ne uspeła in ne misli čakati na novo konferenco.

Razgovori v Kairu

V takem vzdušju so se v ponedeljek začeli razgovori Naserja in petorice o-polnomočenih predstavnikov londonske konferencie. Naserju je izročil sklepe te konference predsednik avstr. vlade Menzies, v avdicini, ki je trajala 33 minut. Še istega dne so se razgovori nadaljevali. V torek popoldne so poročila iz Londona in Pariza ter Washingtona zatrjevala, da odgovorne osebnosti gledajo na ves položaj z vedno večjim pesimizmom.

Novice iz Slovenije

V Beogradu so let. poletje odprli razstavo kitajskega slikarstva. Na njej je bila prikazana razvojna pot kitajskega slikarstva v razdobju 2000 let.

Skupščina LR Slovenije je sprejela predlog, da ima Vrhovno sodišče LRS 22 sodnikov, okrožna sodišča pa: v Ljubljani 26 sodnikov, Mariboru 24, v Celju 13, v Novem mestu 7, v Kopru 7 in v Novi Gorici 6 sodnikov.

Letošnje poletje so v Sloveniji znova organizirali nabiranje borovnic. Bili so tedni, ko so jih izvozili iz Slovenije v inozemstvo do 150 ton.

Zvezni parlament je sprejel zakon, s katerim je 4. julij kot "dan borca" proglasil za "praznik vstaje narodov Jugoslavije", t. j. dan, ko so jug. komunisti na poziv iz Moskve začeli komunistično revolucijo in z njo še povečali gorje slov. naroda.

V Sloveniji se je koncem junija mudila na obisku skupina 230 biv. francoskih bojevnikov s solunske fronte.

Na plenarnem sestanku centralnega odbora sindikata drž. uslužbenec Jugoslavije so navajali, da služba soc. zavarovanja zajema v Jugoslaviji nad 7 milijonov državljanov. Omenjali so tudi priprave za izdaje novega pokojninskega zakona, ki naj bi na enoten način ugotovil kriterije za razvrščanje vseh vrst uslužbenec v pokojninske razrede. Opozarjali so tudi na neskladnost plač drž. uslužbenec in uživalcev pokojnin.

V Ljubljani je umrl dr. Dušan Maruzzi, eden izmed začetnikov esperantskega gibanja v Jugoslaviji. Rajni Maruzzi je bil Dalmatinec. Pred 10. leti se je preselil iz Zagreba v Ljubljano.

V Sloveniji in delno na Hrvaškem je doslej elektrificiranih prog v dolžini 200 km. In to od Trsta čez Pivko do Rakeka, čez Postojno do Reke, odtod pa do Drivenika. Vse potrebne naprave za elektrifikacijo železnice izdelujejo doma. V načrtu je tudi elektrifikacija železniške proge od Ljubljane do Jesenic in dalje v Avstrijo.

Maribor bo z novim šolskim letom dobil srednjo tehnično šolo. V začetku bo imela samo tri oddelke: električnega, strojnega in gradbenega, nato se bo pa iz leta v leto spopolnjevala.

V Novem mestu so na nedavni občinski seji razpravljali o mestnem proračunu, ki dosega višino 119.280.000 din. Pri manjkaj bodo krili s pobiranjem doklad na dohodke in z zvišanjem prometnega davka za 20% za nadrobno prodajo potrošnega blaga, razen živil in tobaka. Občinske doklade na dohodek so progresivne in znašajo na dohodek iz kmetijstva 4 do 6%, na dohodek od proizvajalne obrti do 15%, na dohodek od uslužnostne obrti do 10% in na dohodek svobodnih poklicev do 15%. Sklenili so tudi zvišati prometni davek na promet

Ali imaš denar in bi ga posodil na hipoteko? Hipotekarna posojila posreduje PROMET S.R.L. — 25 de Mayo 533/39, CAPITAL T. E. 31-6435.

FRANC WERFEL

Prevedel: KAREL MAUSER

(5)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Važna postava A. Lacadea, ki pozdravlja na vse kraje, se blaženo ziblje naprej. Videti je, da lurski župan ni po krivici dolgo časa nosil naslova "Lepi Lacadé". Z ozirom na trebul, viseča lica in očesne mošnjčke ga nihče več ne more imenovati lepega, toda odkljuje ga fina, lahkotna spoštljivost, ki ni redka pri politično nadarjenih debelih. Čeprav je zrasel v ozki kmečki revščini Bigorske pokrajine, se je vendar bleščče vživel v javno službo. Ko je bil prvič izvoljen za lurskega župana, to je bilo okrog leta 1848, so hudobni jeziki govorili, da je jakobinec. Danes je navdušen pristaš cesarskega režima. Kdo pač ne spreminja svojih pogledov z ozirom na dozorevajoči čas? Lacadé je vedno črno oblečen, kakor da je neprestano pripravljen, da bi ga kje ne presenetile službene dolžnosti. Giblje se košato, skoraj slavnostno. Glas mu je tih. Kadar govori, se zdi, kakor da prosi. Z njim sta oba državna funkcionarja, Vital Dutour, državni tožilec, precej mlad, plešast, čistiželjen in do smrti dolgočasen, ter policijski komisar Jacomet, mož pri štiridesetih letih, s težkimi rokami in s tistim prodornim pogledom, ki ga jasno označuje tudi pri nesramnih ljudeh za kriminalnega uradnika.

Župan je segel vsem v roke in očitno

pokazal svojo vedrost. Kavarnar Duran je v vso naglico priteknel, poslušal naročilo in čez čas lastnoročno prinesel taso s pijačo.

"Ah, messieurs! Na žalost pariški časopisi še niso danes prišli. Kakšen križ je s to pošto!"

"Eh, pariški časopisi", se nekdo zaničljivo namrdne. "V februarju je politika prav tako pusta kakor vreme..."

Mali Duran hiti zatrjevati: "Toda če žele gospodje videti včerajšnjo številko "Memoriala des Pyrenées" ali "Intéret Public" iz Tarbesa... In "Le Lavedan" je tudi izšel, točno in leži na..."

Nagne se rahlo proti Lacadiememu ušesu:

"In v njem je člančič, monsieur le maire, fino, krasno delo..."

Lafite prisluhne. Kavarnar našobi ustnice.

"Člančiča različne duhovske suknje ne bodo mogle vreči med staro šaro... Morda še kozarec malvazijca, monsieur le maire?"

Lacadé je povzdignil vedeževalski pogled in rekel s čustvenim glasom:

"Lahko vam, moj dragi Duran, in vsem vam postreči z boljšo novico. Nekaj velikega se bo zgodilo z našim območjem Lurdom. Po mojih neprestanih po-

rija Cizel, roj. Prašnikar, vdova prof. v p. v Kamniku, Angiolina Vanič, roj. Linger v Celju, Marjeta Kompare, roj. Zamjen v Mengšu, Jože Kačič, pos. v Laškem, Ana Plahuta v Kamniku, Zdenko Mravljak, dipl. jurist v Celju. dr. ing. Andrej Burger v Meknesu pri Casablanca, Jože Perša iz Zg. Zadobrove, dr. Igo Šilar, odvetnik in sodnik v p. v Kranju, Franciška Kunovar, upok. Tob. tovarne v p. v Šentvidu, Franjo Čuden, veterinar v p. v Dragomerju, Vinko Vodnik v Šentvidu nad Ljubljano in Božo Mohorčič v Celju.

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

V soboto, 1. septembra t. l. je bil v salonu Bullrich, Sarandí 41, Bs. As., X. kulturni in obem II. letošnji filozofski večer SKA. Predaval je dr. Milan Komar. V dveurnem zanimivem govoru je razvijal misli o pametnosti in miru v smislu sholastikov, ki naj vodijo naše mišljenje in delo. Kdor se tega ne more oprijeti, je v človeški družbi zdradžbar. Udeleženci večera so predavatelja nagradili z odobravanjem. Govoru je sledila debata.

OSEBNE NOVICE

Poroki. V župni cerkvi v San Justo sta dne 25. avgusta 1956 stopila pred oltar g. Ljubo Berlot in gđc. Martina Maček. Mladi par je poročil č. g. Jože Koščiček, za prič sta mu pa bila: nevesti njen oče g. Jakob Maček, ženinu pa njegov prijatelj g. Milan Langus. V isti cerkvi sta se poročila dne 2. septembra 1956 tudi g. Avgust Čop in gđc. Ivanka Juhant. Poročil ju je č. g. Janez Kalan, za prič sta pa bila: nevesti njen brat g. Pavel Juhant, ženinu pa njegova mama ga Viktorija Čop. Mladoporočencem ob vstopu v novo življenje želimo vsa srečo in obilo božjega blagoslova.

Družinska sreča. Družino g. Pavleta Fajdige in njegove žene ge Irene, roj. Zaje in San Justa je razveselil sinček Peterček. V družini g. prof. Stanka Hafnerja in njegove žene ge Mateje, roj. Hartman, v Villa Ballester se je 23. avgusta t. l. rodil tretji sin, ki je pri krstu dobil ime Tomaž Gregor. Srečnim staršem naše iskrene čestitke.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Katoliški misijoni. Štev. 9-10, Sept.-Okt. 1956. Vsebina: Misijonski pogled po zemlji (Alojzij Geržinič); Pij XII. in misijoni (Nikolaj Jeločnik); Naše sodelovanje (L. L. C. M.); Slovenski misijonarji (Al. Geržinič); Misijonarji jublanti (L. L. C. M.); Adaptacija v Indiji (Rudolf Smersu); Zmeda med japonskimi izobraženci (Aladin); Apostol našega stoletja (Ruda Jurčec); O narodih in ljudstvih v misijonskih deželah: Azija (M. M.); Indijska dekleta (Misijar o. Cukale); Tang Kink-Pò umrl (Andrej Majcen); Samotni ptič (N. J.); Da bi bili vsi eno: Pismo iz Pariza (Silvin Eiletz D. J.); Po misijonskem svetu; Naš Baraga: Pred 160 letnic Baragovega rojstva (Dr. Tine Debeljak); Ameriški Slovinci in Baraga: Uslišanja; Andrej Mešutar; Iz pism slovenskih misijonarjev; Mladi misijonar.

RAMOS MEJIA

Mladinski Dom je priredil 19. avgusta velik nogometni turnir, katerega so se udeležili poleg Mladinskega Doma še trije tukajšnji klubi. In sicer "Virason", "Soplo" in "Talleres Lumbar". Prišel se je ob 9 uri, ko sta igrala prvo igro

blanci, Jože Perša iz Zg. Zadobrove, dr. Igo Šilar, odvetnik in sodnik v p. v Kranju, Franciška Kunovar, upok. Tob. tovarne v p. v Šentvidu, Franjo Čuden, veterinar v p. v Dragomerju, Vinko Vodnik v Šentvidu nad Ljubljano in Božo Mohorčič v Celju.

"Virason" in "Soplo" z rezultatom 9:0. Druga igra je bila med Mladinskim Domom in "Talleres Lumbar" z rezultatom 3:1. Popoldan od dveh pa sta igrala zmagovalca "Virason" in Mladinski Dom z rezultatom 3:1. Klub "Virason" si je priboril tri lepe nagrade: eno za prvo mesto, drugo za najboljšega vratarja in tretje, ker je zabil največ golov. Mladinski Dom si je priboril lep pokal za drugo mesto.

LANUS

V naši novi dvorani v slovenski vasi v Lanusu smo imeli v zadnjem času dve lepi prireditvi.

V nedeljo, dne 26. avgusta je bila po molitveni uri v cerkvi pri sv. Jožefu, misijonska prireditev. G. Lado Lenček CM nam je pokazal skioptične slike iz misijonskega delovanja dr. Janeža na Kitajskem in Formozi. G. dr. Filip Žakelj pa je nato imel predavanje o Baragovi beatifikaciji.

V nedeljo, dne 2. septembra je krajevni odbor Društva Slovencev priredil predavanje o lepotah slovenske domovine, ki naj bi ga spremljale skioptične slike. Operaterji s kioptičnim aparatom in slikami pa iz nam neznanih razlogov niso prišli.

G. Maks Jan je v kratkih in jedrnatih besedah opisal lepoto posameznih slovenskih krajev. Pevski zbor je nato pod vodstvom g. M. Špacapana odpel pesmi, ki so spadale k prvotnemu programu, Narodne pesmi, ki jih je zbor z občutkom zapel, so ustvarile pri vseh navzočih veselo razpoloženje.

Udeležba pri obeh prireditvah je bila velika, zlasti pri zadnji na kateri je bilo preko dvesto ljudi.

SAN MARTIN

V nedeljo 2. septembra 1956 je bila v župni cerkvi v San Martinu maša za pok. generala Leona Rupnika ob 10. letnici njegove smrti. Imel jo je g. duh. svetnik Karel Škulj, ki se je pok. generala in vseh protikomunističnih borcev spominjal tudi v lepo zasnovanem cerkvenem govoru o ljubezni do Marije. Med sv. daritvijo je ubrano prepeval Slov. cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. V. Klemenčiča in gđc. Matilde Kogovšek. Vsi udeleženci pri maši so dobili lepo spominsko podobico. Od sorodnikov pok. generala Rupnika sta se maše udeležila njegova sinova gg. Vule in Evgen. Pri izhodu iz cerkve je vse pozdravila plošča "Oče, mati...", kar je napravilo na vse Slovence prav prijeten vtis.

TEMPERLEY

V mestu Temperley-u, kjer stanuje družina pok. generala Leona Rupnika, je bila zanj v nedeljo, 2. septembra 1956 sv. maša od desetletnici njegove smrti. Udeležil so se je vsi člani pok. družine,

Vsak teden ena

VSE MINE

Valentin Orožen

Kje so moje rožice pisane in bele, moj ga srca ljubice zlahkno so cvetele. Ah, pomlad je šla od nas, vzela jih je zima, mráz.

Kje so moje ptičice, kam so zdaj zletele, oh, nedolžne pevčice, kak so žvrgolele. Zcnjke b'le nastavljene, ptičke so se ujele vse.

Kje je tista deklica, v vrtu je sedela, lepa kakor rožica, pesmice je pela. Hitro, hitro mine čas, mine tudi lep obraz.

njegova vdova gospa Olga Rupnik z gospo materjo, hčerka Ksenija Rupnik z možem g. dr. Stankom Kociprom in sinom. Slovensko domobranstvo je zastopal g. Emil Cof. K maši za pok. generala Rupnika je prihitelo lepo število Slovencev iz Temperleya in okolice ter iz Buenos Airesa. Med mašo so peli pevci Slovenskega pevskega zbora Galus iz Buenos Airesa. S svojim dovršenim petjem so vzbujali splošno pozornost med domačini.

Razveseljiva prireditev naših otrok. Blizu želez. postaje Temperley, v "Barrio San Jose", živi v ličnih lastnih domovih kakih deset slovenskih družin. Že skozi tri leta prihaja sobota za soboto mednje slov. bogoslovec g. Mavrič Marko, ki požrtvovalno skrbi in se trudi za vzgojo tamkajšnjih slov. otrok. Uči jih brati, pisati, obem pa jih seznanja z lepoto slovenske zemlje in slov. pesmi. Razlaga jim tudi krščanski nauk. Tako ti otroci, kljub temu, da so nekoliko oddaljeni od središča slov. skupnosti, vendar razveseljivo ohranjajo in v sebi pozivljajo zanimanje za slov. besedo in pesem. V nedeljo 2. septembra so pokazali, česa so se naučili. Pripravili so kratek nastop, združen z veselo domačo zabavo. V prvem delu programa so nas z deklamacijami in petjem slov. narodnih pesmi popeljali z duhu v domovino. V drugem delu se je pa razvila zelo živahna tombola z lepimi in koristnimi dobroti, katere izkupiček so velikodušno namenili v sklad za slovenske misijonarje. V imenu zadržanega predsednika Slovenske misijonske zveze, ki je bil posebej povabljen na prireditve, je navzočje rojake — kakih petdeset po številu — pozdravljal lazarist g. Janez Petek, ki je poudaril velik pomen te vrste prireditev tako za slov. otroke, kateri doraščajo v tujem okolju, kakor tudi za starše in slovensko skupnost sploh. Otrokom se je zahvalil za trud in jih vzpodbujal, naj vstrajajo na tej poti in naj kmalu zopet pripravijo kaj podobnega. Z veseljem pozdravljamo lepo in koristno prizadevanje naših otrok in jim čestitamo! Naj bi njih zglede vzpodbudili še druge, zlasti tam, kjer je več naših ljudi skupaj naseljenih.

pise, pišite o naših naravnih lepotah, o naših razglednih točkah, o Pibesti, o Picu de Geru in o čudovitem pogledu na Pireneje. Pišite o mestnih napravah, o prirčnem življenju, ki ga živi naš ognjevit narod, v vseh svojih potrebah. Pišete o tej krasni kavarni Francais! Pišite o vsem, kar hočete! Zakličite Parizu in s tem celemu svetu: Zakaj pustite, vi napuhnjenci, Lourd tako ob strani, ko vendar preko Cauteretsa in Gavarnie vodi do kopališč? Tudi mi smo pripravljeni, da vas spodobno sprejmemo in vam postrežemo z dobrimi prenočišči in prvovrstno kuhinjo... Že dolgo se sprašujem, dragi gospodje, zakaj imata Cauterets in Gavarnie, dve bedni gnezdi, toliko prednost? Zavoljo toplote? Mineralnih vrelecev? Dobro, če so nekaj milj od nas, v Gavarnie in Cauteretsu zdravilni vreleci, zakaj ne bi bili tudi v Lourdu? Zadosti je golo računanje. Mi moramo zdravilne vrelece odkriti. Moramo jih priklicati iz skal. Da, to je moj trden namen! Že nekaj prošnja sem odposlal na prefekta barona Massya. Boljše ceste, boljše pošto in višje prispevke. Mi bomo v Lourd napeljali denarni dotok in civilizacijo..."

Župan je za aperitiv imel bleščče govor, kar si je moral celo sam priznati. Patetična toplina, ki ga je napolnjevala, mu je dala zavest, da sliči mestnemu očetu. Kako ubožen bo Lourd n njegovi smrti! Zadovoljno je srknil svojega malvazijca. Koj nato se se razšli. Doma čakajo žene s kosilom.

V pelerinjo zavít korači Hyacint de

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Vodstvo Daimler Benza v Nemčiji je z ozirom na članek buenosairskega dopisnika Handelsblatta uradno objavilo, da so v teku pogajanja z arg. oblastni za ponovnega obratovanja Mercedes Benz tovarne. Če do takojšnjega sporazuma, ugodnega za obe strani, ne pride, bo tovarna obratovanja morala zapreti. — Od 1200 delavcev septembra lani je letos po 16. avg. delalo še 800 delavcev, od tega 70% Nemcev. Odstali so bili odpuščeni s pripadajočo jim odpravnino, nekaj pa je bilo tudi suspendiranih za krajše obdobje.

Kot edini list v Angliji se je Daily Express izrekel proti slehernemu trgovanju v Argentino. Med drugimi podatki navaja, da Argentina trenutno dolguje Angliji in Zah. Evropi 160 mil. dolarjev; Angleži so sedaj pripravljeni dovoliti ji plačilne ugodnosti na 10 let. Poleg tega ji bodo dali možnost nabave železniškega materiala, čeprav so

bili Argentinci tisti, ki so "odnesli" nekdanje angl. železnice. In kar zadeva uvoz mesa, meni Daily, da je uvoz iz Argentine navadna izdaja nad zvestimi podaniškimi državami britskega imperija. — Pisanje Daily-ja so drugi listi obsojali.

Newyorški Journal of Commerce piše, da bo višina kredita, ki ga Argentina lahko dobi v USA, odvisna predvsem od tega, koliko bo mogla izvoz svojih poljedelskih produktov namestiti v državah, od katerih lahko pričakuje plačila v dolarjih. List je dalje mnenja, da začetna višina odobrenega kredita ne bo mogla presegati 100 milijonov dolarjev, kar je malo v primeri s postavko 400-500 mil. dolarjev, katero namerava zaprositi arg. gosp. komisija.

Med Indijo in USA je bil podpisan dogovor o dobavi amer. odvisnih produktov v vrednosti 360 mil. dolarjev. Med produkti so: žito, bombaž, riž in tobak.

MENDOZA

Praznik sv. Roze v mendoški provinci
Praznika sv. Roze, patrona Južne Amerike, letos niso praznovali v vsej Argentini. V naši provinci je bil oblastno določen praznik le v departamentu, ki nosi ime sv. Roze in kjer župnikuje naš rojak č. g. Ivan Tomažič. Tudi letos smo slovenski pevci iz Mendoze pohiteli v skrčenem zboru sodelovati k cerkvenim slovesnostim.

Kmalu po 9. uri se je pripeljal mendoški škof msgr. dr. Alfonz Marija Buteler v spremstvu našega dušnega pastirja č. g. Horna do župne cerkve v Santa Rosa. Ob vstopu v cerkev smo ga sprejeli z veličastnim slavospevom. Sledila je takoj škofova maša z ljudskim petjem domače farne mladine. Presenečeni smo obstrmeli ob velikanskem napredu verskega življenja pod požrtvovalnim vodstvom g. župnika, našega rojaka in prijatelja. Saj je vsak njegov uspeh tudi naša čast in pred Bogom zasluženje tudi za ves slovenski narod, čigar zvesti sin je g. župnik. Kako zvedno so otroci peli in molili zborne mašne molitve! Kakšna velikanska razlika od prvega leta, ko je prišel s svojim misijonskim delom v tem zapuščnem vinogradu Gospodovem. In k obhajilni misli se je zgrnila kar vsa cerkev. Sam škof je z zadoščanjem kasneje v razgovoru z nami pevci poudaril, da je obhajal okoli 500 vernikov.

Kmalu po končani farni pobožnosti so prispeli v cerkev zastopniki političnih oblasti. Pričela se je slovesna peta maša, ki jo je ob škofovi navzočnosti da-

roval naš dušni pastir iz Mendoze č. g. Jože Horn. Pevci, ki smo tudi med prvo mašo pomagali pri argentinskih pesmih, smo sedaj peli latinsko mašo. Po končani maši je škof podelil še zakrament sv. birme. Nato je pa prišel med nas pevce, zbrane v župnijski obednici. V veliko veselje in zadoščanje ne samo naše mendoške slovenske skupine, ampak tudi vsega našega naroda moramo povedati, da je Prevzvišeni čez vse zadovoljen s požrtvovalnim in uspešnim delom č. g. župnika, kar je med nami zatrjeval s posebnim poudarkom kot uspeh njegovega potrpežljivega in dolgoletnega žrtvovanja.

Zapelali smo mu nekaj naših domačih pesmi. Po prvi je kar sam poprosil še za drugo. Dal nam je veliko priznanje, ki ga moramo vsi skrbno čuvati in delati na to, da ga ostanemo vredni, da mu Slovenci v njegovi škofiji vršimo s svojim zglednim verskim življenjem veliko dobro delo. S posebnim zanimanjem se je obrnil k našim najmlajšim pevcem in jih vprašal, če poleg lepih domačih pesmi še znajo med sabo govoriti v svojem domačem jeziku.

Ko mu je pa naš ženski zbor zapel "Zapoj mi, ptičica, glasno", in smo mu razložili vsebino pesmi, ki poje o žalostni usodi naše domovine, nam je spregovoril tolažilne besede, da je naše vdanje prenašanje bridke usode v rokah božje Previdnosti prav gotovo velika milost za ljubljeno domovino, ki bo brez dvoma dočakala lepše dni.

Po njegovem prisrčnem slovesu smo se še za nekaj trenutkov pomudili v razgovoru z g. župnikom Tomažičem, ki

sredi povsem tujega okolja nikdar ne sliši naše domače besede in je slehernega našega obiska srčno vesel. Nato pa je posebni micro odrzel z nami proti 80 km oddaljeni Mendozi, iz nepregledne ravni mimo ob sežnih vinogradov ter sadonosnikov skozi divjo pampo spet tja pod orjaške Kordiljere.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Krajni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia priredi v nedeljo 16. septembra 1956 ob pol sedmih zvečer v cerkveni dvorani svoj osmi prosvetni večer, ki je združen z občim zborom Krajnega odbora Društva Slovencev.

Na programu je zanimivo predavanje urednika Svobodne Slovenije g. Joška Kroslja o predvojnem političnem dogajanju v Beogradu.

Za zaključek sledi šaljev prizor: Pred kolodvorom.

OBVESTILA

Romanje Družabne pravde bo v nedeljo 9. septembra v novo slovensko semeniško kapelo v Adroque-ju. Ob 10. uri sv. maša, nato romarski shod, po kosilu litanje. Sodeluje slovenski pevski zbor Soča iz San Fernanda. Na razpolago bo hrana in pijača. Romanje bo ob vsakem vremenu.

Vse slovenske rojake vabi Družabna pravda.

Ali veš, kakšno vsebino in kakšen globok pomen imajo pojmi: stan, razred, narod, državni narod, država, federacija, konfederacija? O vsem tem te na najbolj sodoben način pouči dr. Ahčinova Sociologija, ki je ena največjih slovenskih znanstvenih, pa vendar vsem razumljivih del v zamejstvu.

X. kulturni večer SKA, letos drugi v vrsti literarnih večerov, bo v soboto 15. t. m. ob sedmih pri Bullrichu, Sarandí 41. Posvečen bo Francetu Balantiču ob izidu 2. popolne izdaje njegovih pesmi, ki so prva knjiga letošnje zbirke SKA.

SLOVENSKA BESEDA

vljudno vabi na zabavno prireditv v soboto, 15. septembra 1956 ob 8. uri zvečer v prostorih Športnega in socialnega kluba "Excelsior", Calle Patricios 457, Santos Lugares.

Srečolov, slovensko petje, Harmony Jazz, duet harmonika-kitara, prosta zabava. Bogati dobitki umetniške in praktične vrednosti. Barvane slike: Turjak, Triglav, planšarji, oljnate slike in dela Jošta, V. Petkovška, Žerovnika, lepe slovenske knjige in druge.

Dohod. z železnice FN Gral San Martin, FN Gral Urquiza, omnibusi 123 in 169, kolektiv 19, 6 in 143.

PAKETE V DOMOVINO

pošilja preko Trsta po znatno znižanih cenah

LJEPOSлав PERINIĆ
Chacabuco 93 Buenos Aires
(filatelistična trgovina)
Zahtevajte naš veliki cenik!
Novo! Pošiljamo tudi denar in to pod najugodnejšimi pogoji!
Pismena naročila iz Rep. Argentine pošiljajte na naslov
Ljeposlav Perinić
Casilla de Correo 1744, Buenos Aires

Dokazano je

da so denarni prihranki pri našem podjetju **NAJBOLJ VARNO IN DOBIČKANOSNO** naloženi.

Pozanimajte se tudi Vi!
DAYDAM S.R.L.
calle 25 de Mayo 533
T. E. 32-7712
Buenos Aires

Imprenta Dorrego 1102 T. E. 54-654. Bs. Aires

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777

KAVA - ČAJ
"A LOS MANDARINES"
prodajalna
Av. de Mayo 693 Ramos Mejia
T. E. 658-4026
Lastnica: LJUDMILA ZAJC
Oskrbuje rojake z vsemi predmeti svoje trgovine za pošiljke v domovino.

Službo dobi takoj

dober strugar (tornero) ali mehanik (ajustador). Plača točna in dobra. Možnost nadurnega dela.

Klavžar in Florjančič

Fabricación de máquinas industriales
Rocamora 4578 — T. E. 86 - 8071
Buenos Aires

Darilni paketi iz Trsta "CITRUS"

v težini od 5 do 100 kg brez plačila carine prispejo v roku od 25 dni. Prav tako pošilja koleza, radio-aparate in šivalne stroje. Zahtevajte cenike in informacije
Glavni zastopnik
OTON FRESL, Buenos Aires
Maipú 735/L T. E. 31 - 5142

Pakete za Evropo

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 769. Bližu Retira. TE 31-8788
Buenos Aires
Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.
Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na
Z DENKA KALEČAK
Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.
Znatno znižane cene!

Jugoslovansko Sokolsko Društvo
prireja ob 30-letnici obstoja v soboto 8. septembra 1956 ob 21.30 uri
SVEČANO AKADEMIJO
z izabranim programom
v prostorih Jugoslovanskega Doma, calle Nuñez 1751 na Dock Sudu
Po programu zabava s plesom
Glasbeni del pod vodstvom br. prof. Draga Cimprška
BOGATA LOTERIJA SODELUJE ORKESTER
Prireditveni odbor

Lafite sam po Rue Basse. Njega ne prijemlje nobena zanosna toplina, temveč leden mrz od zunaj in znotraj. Nenadoma obstane in se zastrmi v umazane hiše, ki mu vračajo brezupni pogled. Za vrata, kaj iščem tod? Jaz spadam na italijanske boulevardov in na Rue du Fauborg Saint Honoré! Zakaj živim v tem blatnem gnezdu? Gredoč si je odgovoril: Živim v tem umazanem gnezdu, ker sem sam umazan pes, ki je vesel vsake kosti, ubogi sorodnik, ki moram biti hvaležen dobroti napuhnjene provincialne družine. Imam toplo sobo in odlično hrano in morem na dan zapraviti komaj pet sousov. Ves moj svet so mali ljudje iz kavarne Français, za katere sem zaprti knjiga. Nisem ne božji ne človeški. Resnično, višji duh je v tem svetu samo ubog sorodnik par excellenc.

PETO POGLAVJE

Nobenega polena več

Še preden sta se Bernardka in Marija vrnili iz šole, sta prišla oba otročiča v Chachotu h kosilu. Starejši bratec Jean Marija je napravil tako predržno zviti obraz, kakor bi pravkar zmagovalno zaključil kako pustolovščino. In to je dejansko tudi storil. Po zadnji dopoldanski maši, ki jo je največkrat bral gospod dekan Peyramale sam, je bila farna cerkev skoraj prazna. V tem času se je sedemletni Jan Marija splazil v majhno stransko kapelico, kjer je stala Marijina slika, ki so jo v Lourdu častile posebno žene. Tam gori na želez-

nem svečniku pred božjo Materjo mnogo posvečenih sveč. Jean Marija je zbral nekaj kepic raptoljenega voska in ga upajoč prinesel materi domov.

"Mama, napravi lučke iz tega... Ali morda lahko kuhaš tudi s tem, to sem..."

"Praoubo de jou," zakliče Soubirousova, "jaz uboga žena..." (V Lourdu ljudje redko govore francosko, temveč imajo svoj poseben jezik patois, ki je bolj soroden baskiškemu).

"Jaz uboga žena... Moj otrok je okradel presveto Devico..." Iztrgala je otroku kepicke iz rok. Še danes bo šla k voskarju Gazalasu in pustila napraviti čisto debelo svečo za Devico. Gospa Soubirousova je tako prestrašena zavoljo hudega zločina, ki ga je bil zagrešil Jean Marija, da še k mari nima šečletnega Justina, ki ji z drobnno ročico ponuja darilo, ozko, pleteno volнено pasico:

"Poglej, mama, kaj sem jaz dobil..."

"Oh, nesrečnika, gotovo sta beračila..."

"Nisva beračila, mama, "se je postavil starejši v obrambo. Justinu je dala to gospodična."

"Kakšna gospodična, sveta nebesa?"

"Gospodična, ki vedno hodi s košaro okrog in ima same take stvari. Nič nisva rekla, samo zraven sva stala..."

"Gospodična Jacomet morda, hčerka policijskega komisarja..."

"In je rekla," klepetiči Justin, "naj kar imam pletenino, ker sem najrevnejši otrok, da..."

"Samo pazita," se zjezi mama, da vaju gospod Jacomet ne zaloti pri vaji-

nem postopanju. Koj vaju vtakne v luknjo..."

"Ali sem res najrevnejši otrok, kar jih pozna, mama"? vpraša Justin z živahno radovednostjo človeka, ki se ne čuti prizadetega.

"Oh, neumneža", sikne mati Soubirousova in vleče paglavca k umivalniku, kjer jima obriba roke z rečnim peskom. Pri tem jima pridiga:

"Otrok gospe Bouhouhortsove je veliko revnejši. Od rojstva naprej je hrom in se ne more gibati. Vidva pa se podita ves dan po ulici, delata in govorita kar hočeta. In povrh vsega nista nobena reveža, temveč sinova nekdanjega mlinarja in se zato ne smeta obnašati kakor potepuha. In družina vajine matere je spoštovana družina. Casteroti so bili vedno cenjeni ljudje. Poglejta samo vajino teto Bernardo. Stric mojega očeta je bil župnik v Trienu in drugi stric je bil v vojski v Toulousu. Sramoto jima delata. Vajin oče skuša dobiti nov mlin. Potlej bo spet vse drugače. Kako je dobro, da spi, kako je dobro, da ne ve, da sta okradla presveto Devico in žalita dobre ljudi..."

Louiza Soubirousova je po tem nagovoru z dolgim pogledom ošinila moža, ki je iztegnjen ležal na hrbtu in spal smrčeč spanje pravičnega, čeprav pravični večinoma ne spe ob lepih dopoldnevih. Kakor vsi ljudje, ki morajo prostor deliti z drugimi, ima družinski oče dobro priučeno spalno tehniko. Ne da se motiti z nobenim glasnim pogovorom in z nobenim hrumom. Žena je vendar poti-

šala glas:

"Muči se za vas, dobri oče, in vsak dan prinese denarja. In tudi nista posebnostno revna, ker imata starše. Jutri je pralni dan pri gospe Millet. Gotovo bom dobila za vaju kos kolača..."

"Ali bo sadje v kolaču", vpraša Justin z nejevoljo. Toda mati nima več časa za odgovor, zakaj prišli sta hčerki, Bernardka in Marija. S seboj sta pripeljali deklico Jeanne Abadie, odličnjakinja iz katekizma. Ta trinajstletnica z živahnimi črnimi očmi in našobljenimi ustji je bila nenavadno vljudna. Dostojno se je priklonila:

"Nisem lačna, madame, samo gledala bom..."

Soubirousova je med tem postavila skledo s čebulno juho na mizo. Po vrhu so plavalji oprazeni kruhki. Vzdihnila je:

"Le zajemi, Jeanne, eden več ali manj, nič ne de. Dosti imamo..."

Marija je hitela, da obrazložiti razlog obiska:

"Jeanne je prišla k nam zato, da se bomo potlej učile, mama. Vauzous se je spravila nad Bernardko. Danes je morala stati pred klopmi..."

Bernardka pogleda mater s skoraj odsotnimi očmi. "Res nisem prav nič vedela povedati o sveti Trojici", prizna.

"Saj v drugih stvarih prav tako malo veš, Bernardka, "pripomni mrzlo odličnjakinja. "Če zlovek iz objektivnosti samega sebe razgala, ga koj napadejo. "S samim angelskim češčenjem ne boš prišla daleč"...

"Ali naj povem angelsko češčenje",

vpraša hitro Justin. Marija je priskočila sestri na pomoč

"Bernardka je bila vendar dolga leta v Bartresu... Na vasi se ne učijo toliko kot v mestu..."

Mati je postavila pred Bernardko kozarec rdečega vina. To je prednost bolejajoče, ki se temu zaman upira. Na skrivaj je spustila v vino zadnje tri koščke sladkorja.

"Bernardka," jo vpraša zdaj, "ali ne bi šla spet za nekaj časa v Bartrés h gospe Lagués... Z očetom sem že govorila..."

Bernardkine oči so zagorele kakor vedno, kadar ji je v duši vstala močna slika.

"Oh, da, zelo rada bi šla v Bartrés..."

Marija je nejevoljno stresla z glavo: "Ne razumem te, Bernardka. Saj je na vasi tako pust. Samo ovce vidiš, ki mulijo travo..."

"Rada imam to," se kratko odreže Bernardka.

"Če jo veseli," jo podpre še mati.

"Oh, lenoba," se jezi Marija. "Najraje bi ves dan sedela v kotu in gledala v zrak. Težko je s teboj..."

"Pusti jo, deklič," de Soubirousova, ni tako močna, kakor si ti."

Temu se Bernardka holestno upre: "Ni res, mama, prav tako sem močna kakor Marija. Vprašaj Laguésovo! Če je treba, lahko tudi na polju delam..."

Sedaj se vmeša v pogovor Jeanne Abadie, ki je odločila žlico in reče z umerjeno modrostjo:

(Nadaljevanje v prihodnji številki)